

ASUMISEN OPAS

Seinäjoen alueen ikääntyville

Seinäjoki

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
ASUMISEN ENNAKOINTI	4
5 askelta sujuvaan arkeen kotona.....	5
Asumisneuvonta	7
Korjausneuvonta	7
Asumistuki	7
ASUMISEN KÄSITTEET	8
Välimuotoinen asumismuoto	8
Asumisoikeusasuminen	8
Senioriasuminen	8
Yhteisöllinen asuminen	9
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	9
IKÄÄNTYVIEN VÄLIMUOTOINEN ASUMINEN	10
Simunan pienkoti	10
Hyllykalliokoti	10
Kivipuro ry.	10
Vanhusten-kotiyhdistykset	10
Nurmon Vanhustenkotiyhdistys ry.	10
Peräseinäjoen Vanhustenkotiyhdistys ry.	10
Ylistaron Vanhustentukiyhdistys ry.	10
Saga Lakeudenlinna	11
Komiakulma	11
KAAVOITUS	11
POHDITTAVAA...	12

JOHDANTO

Tämä opas antaa Sinulle toivon mukaan avaimia tai ideoita asumiseen ikääntyessäsi. Opas on koostettu ikääntyvien asumisen hankkeen toimesta, joka toimi Seinäjoella vuosina 2022–2023. Hanke oli Ympäristöministeriön ja Seinäjoen kaupungin yhteinen hanke, jossa selvitettiin ikääntyvien asumisen mahdollisuudet sekä luotiin hyvän asumisen kehittämissuunnitelma Seinäjoen kaupungille.

Kädessäsi oleva opas sisältää Seinäjoen alueella asuville tai sinne muuttaville ikääntyneille, "pintaraapaisuun tavoin" tietoa ikääntymisen mukanaan tuomista asumiseen liittyvistä tärkeistä huomioitavista asioista ja vaihtoehdoista. Me jokainen ikäännyimme päivä päivältä, mutta vastavuoroisesti jokainen päivä tuo meille mukanaan uutta viisautta ja ymmärrystä, toivon mukaan myös toivoa paremmasta huomisesta.

Muutokset oppaassa mainittuihin yhteystietoihin ovat mahdollisia.

ASUMISEN ENNAKOINTI

Ikääntymisen myötä asumistarpeet voivat muuttua ja ne mitkä toimivat nyt, voivat olla haasteena myöhemmin. Ikääntymisen myötä sekä mahdollisimman pitkään kotona asumisen ja itsenäisen elämän varmistamiseksi tulee huolehtia oman kodin toimivuudesta ja turvallisuudesta. Lisäksi nämä takaavat asumisviihtyvyyttä.

Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on hyvä pohtia omia asuolosuhteitaan etenkin ikääntymiseen liittyviä tulevaisuuden tarpeita. Oman kodin toimivuuden pohtiminen varhaisessa vaiheessa mahdollistaa aikaa muutosten mahdollisille suunnitteluille sekä toteuttamiselle. On hyvä pohtia oman kodin ominaisuuksia sekä myös nykyistä asuinympäristöä, tukevatko ne omassa kodissa asumista.

Onko kotisi mukava ja turvallinen asua ikääntyessäsi?

- Riittävän väljät kulkuväylät
- Tilat ilman kynnyksiä ja portaita
- Hyvä valaistus
- Ei turhia väliovia
- Lattiamateriaalit, jotka eivät ole liukkaat
- Hissi rappukäytävässä
- Helppo kulkea pihalla ja rapussa

5 ASKELTA SUJUVAAN ARKEEN KOTONA

ONKO ETEISESSÄ

1. Helposti avattava ulko-ovi
2. Riittävästi valoa myös vaatekaapin sisälle
3. Tukeva käsinojallinen tuoli
4. Käteen miellyttäviä tukikaiteita ja -kahvoja

ONKO KEITTIÖSSÄ

1. Usein käytetyt tavarat helposti esillä
2. Kevyesti esiin vedettävät laatikot alakaappien tilalle
3. Työpöytävalaistus ja kaappivalaistus
4. Liesivahti
5. Helppokäyttöiset laitteet ja säätimet

ONKO KYLPYHUONEESSA

1. Lattia, joka ei ole märkänä liukas
2. Lattialämmitys kuivattamaan märkä lattia nopeasti ja vähentämään liukkautta
3. Sopivan korkuinen WC-istuin
4. Nojaamisen mahdollistava tukikaide altaan reunaan ja allas tukevasti seinään

ONKO MAKUuhuONEESSA

1.

Tukevat kalusteet

2.

Vuode, josta on helppo nousta ylös

3.

Vuoteesta näkymä ulos, jos tarvitsee olla sängyssä myös päivällä

ONKO OLOHUONEESSA

1.

Tukevat kalusteet joihin voi tukeutua liikkuesssa

2.

Tuoleissa hyvät käsinojat ja riittävästi korkeutta

3.

Kätevät säilytyspaikat usein tarvittaville tavaroille (esim. kaukosäädin, puhelin, lääkkeet)

4.

Hyvä yleisvalaistus ja kohdevalaistus esim. lukemista ja käsitöitä varten

5.

Tukikaiteita ja -kahvoja tarpeen mukaan

ASUMISNEUVONTA

Asumisneuvonta tarjoaa ohjausta ja neuvontaa asumiseen liittyvissä kysymyksissä ja pulmatilanteissa. Näitä voivat olla esimerkiksi asunnon hakeminen, vuokranmaksuvaikeudet, häätö tai sen uhka, vaikeudet selvittää asunnon hoidosta, sekä puutteet asumisviihtyvyydessä tai -turvallisuudessa.

Asumisneuvojat voivat perehtyä tilanteeseesi yksilöllisesti ja ohjata tarvittaessa muiden palveluiden piiriin. Asumisneuvonta on tarkoitettu kaikille kuntalaisille ja on asiakkaalle maksutonta. Myös kotikäynnit ovat mahdollisia. Tapaamiset ajanvarauksella.

Lisätietoja p. 044 418 1102 | 044 425 5626 | 06 415 4111

KORJAUSNEUVONTA

Vanhustyön keskusliiton korjausneuvonta on asuntojen korjaus- ja muutostarpeiden arviointia ja korjausten edistämisen sekä avustusten hakemisessa auttamista yli 65-vuotiaille.

- Korjausneuvoja käy läpi asiakkaan perustiedot ja asunnon halutun muutostarpeen.
- Mikäli keskustelussa todetaan, että muutostöitä tarvitaan, sopii korjausneuvoja tapaamisen.
- Korjausneuvoja kartoittaa paikan päällä tilanteen, tekee mittaukset, selvittää muutostöiden vaihtoehdot ja niihin saatavat avustukset.

- Korjausneuvoja tekee hankkeen luonnospiirustukset, kustannusarvion ja laittaa avustushakemukset liikkeelle. Mikäli koet tarvitsevasi korjausneuvojan arviointia mahdollisesta muutostarpeesta, ota yhteyttä alueemme korjausneuvojaan.

• **Puh. 0400 260 962**

- Korjausneuvonnan palvelunumero **09 350 860 13** (arkisin klo 9–15)

ASUMISTUKI

Eläkkeensaajan asumistukea voi saada sellainen, joka saa eläkettä joka oikeuttaa eläkkeensaajan asumistukeen. Jos sinulle maksetaan osatyöttömyyseläkettä tai osittaista varhennettua vanhuuseläkettä, silloin haetaan yleistä asumistukea. Eläkkeensaajan asumistuki ja yleinen asumistuki saattavat mennä helposti sekaisin. Jos olet epävarma siitä, kumpaa tukea sinun pitäisi hakea, ole rohkeasti yhteydessä Kelaan.

Puh. 020 692 202

eläkkeensaajan asumistuki

Puh. 020 692 210

yleinen asumistuki

ASUMISEN KÄSITTEET

Tässä luvussa avataan yleisempiä asumisen käsitteitä kunnan, yhdistysten ja yksityisten yritysten tuottamista asumismuodoista sekä hyvinvointialueen tuottamista asumispalveluista.

VÄLIMUOTOINEN ASUMISMUOTO

Välimuotoinen asuminen sijoittuu tavallisen asumisen ja ympärivuorokautisen hoidon väliin. Välimuotoinen asuminen voi olla hallintamuodoltaan vuokra-, omistus- tai asumisoikeusasumista. Välimuotoinen asuminen on asumismuoto, jossa korostuvat itsenäinen asuminen, yhteinen toiminta, jossa on mahdollisuus osallistua yhteisöllisyyteen yhteistilojen ja yhteisen toiminnan kautta, tilojen ja asuntojen tulee olla esteettömiä sekä sijainti tulee olla palvelujen lähellä. Yhteisölliseen toimintaan osallistumien on asukkaiden kohdalla vapaaehtoista. Yksilölliset palvelut järjestetään kotihoitona ja muina annettavina palveluina, jos palvelutarve täyttää kotiin annettavien palvelujen myöntämisperusteet. Asukas itse hankkii tarvitsemansa palvelut arjen tueksi kuten esimerkiksi siivous- ja ateriapalvelut.

Asumismuotoa toteuttaa: kunnat, järjestöt ja yksityiset yritykset.

ASUMISOIKEUSASUMINEN

Asumisoikeusasumista voi olla valtion tukemana eli Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) tai vapaarahoitteisessa kohteessa.

ARAN tukeman asumisoikeusasunnon saa maksamalla enintään 15 prosenttia asunnon alkuperäisestä hinnasta, vapaarahoitteisen asumisoikeusasunnon saa maksamalla enintään 30 prosenttia asunnon alkuperäisestä hinnasta. Tämän jälkeen asukas maksaa kuukausittaista käyttövastiketta. ARAn tukeman asumisoikeusasumisen käyttövastikkeen on oltava pienempi kuin vastaavasta asunnosta yleensä perittävä vuokra. Kuukausittaiseen käyttövastikkeeseen on mahdollista hakea kelan asumistukea. Asumisoikeutta haettaessa ARAn kohteista ilmoitaudutaan kunnalle, jonka alueelta asumisoikeutta haetaan. Kunta antaa asumisoikeutta hakevalle järjestysnumeron. Syksyllä 2023 järjestysnumerot haetaan ARAn valtakunnallisesta järjestysnumerorekisteristä. Valtion tukemiin kohteisiin hakijalta edellytetään 55 vuoden ikää.

Asumisoikeusasuntoa myydessä sen arvo kerrotaan rakennuskustannusindeksillä. Indeksillä kuvaa rakennustöiden, rakennusmateriaalien ja muiden rakennuskustannusten hintakehityksen suhteellista muutosta.

Asumismuotoa toteuttaa: yhdistykset sekä vapaarahoitteiset tahot.

SENIORIASUMINEN

Senioriasuminen tarkoittaa ikään-tyville suunnattua asumismuotoa, jossa on käytettävissäsi oman huoneen tai asunnon lisäksi yhteisiä tiloja oleskeluun ja seurusteluun muiden asukkaiden kanssa. Yhteisissä tiloissa voidaan järjestää esimerkiksi yhteisruokailua sekä yhteistä ohjelmaa.

Yksilölliset palvelut järjestetään erikseen kotihoitona ja muina kotiin annettavina palveluina, jos palvelutarpeesi täyttää kotiin annettavien palveluiden myöntämisperusteet. Senioriasuminen poikkeaa yhteisöllisestä asumisesta siinä, että asuntoon muuttaminen ei edellytä hyvinvointialueen tekemää viranhaltijapäätöstä. Asukas hakee asuntoa vuokranantajalta suoraan ja asukasvalinta tehdään vuokranantajan päättämällä ehdoilla.

Asumispalvelua toteuttaa: hyvinvointialue, yhdistykset sekä yksityiset yritykset.

YHTEISÖLLINEN ASUMINEN

Yhteisöllinen asuminen korvaa nykyisen ns. tavallisen palveluasumisen. Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Yhteisöllistä asumista voi tarjota myös yksityinen palveluntuottaja, joten kuntalainen voi hakeutua myös yksityisesti yhteisöllisen asumisen yksikköön.

Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyyn vuoksi.

Yhteisölliseen asumiseen kuuluu asiakkaalle sopiva asunto sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävää palvelua. Utta nykyiseen tavalliseen palveluasumiseen verrattuna on se, että asuminen ja palvelut järjestetään erikseen asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Yhteisöllisen asumisen asukasvalinta tehdään hyvinvointialueen tekemän palvelutarpeen arvioinnin perusteella ja palvelusta tehdään viranhaltijapäätös.

Asumismuotoa toteuttaa: hyvinvointialue, yhdistykset ja yksityiset yritykset.

YMPÄRIVUOROKAUTINEN PALVELUASUMINEN

Ympäri vuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan asumista yhteisöllistä toimintaa tarjoavassa esteettömässä ja turvallisessa hoivakodissa, palvelukodissa tai vastaavassa asumisyksikössä, jossa henkilöllä on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa hän saa asumisyksikön henkilöstöltä viipymättä ja vuorokaudenajasta riippumatta hoitoa ja huolenpitoa myös äkilliseen tarpeeseensa.

Ympäri vuorokautista palveluasumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee päivittäin vuorokaudenajasta riippumatta jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa tai vaativaa ammatillista hoitoa, joiden järjestäminen kotihoitona, omaishoitona, perhehoitona tai muulla tavalla ei ole mahdollista tai asiakkaan edun mukaista.

Asumispalvelua toteuttaa: hyvinvointialue ja yksityiset yritykset.

IKÄÄNTYVIEN VÄLIMUOTOINEN ASUMINEN

Tässä luvussa esitellään Seinäjoen alueen toimijoita, jotka toteuttavat ikääntyvien välimuotoista asumista.

SIMUNAN PIENKOTI

Simunanrannassa toimii pieni 8-paikkainen yksikkö, Simunan pienkoti. Se toimii Hyvinvointialueen yhteisöllisen asumisen yksikönä osoitteessa **Huhtalantie 76. Puh. 044 418 1735**

HYLLYKALLIOKOTI

Hyllykalliotarjonta tarjoaa tuettua ja yhteisöllistä senioriasumista. Asua voi omassa vuokra-asunnossa, lisäksi on käytettävissä talon yhteiset oleskelu- ja ruokailutilat sekä saunaosasto. Hyllykalliot sijaitsee Seinäjoella Hyllykallion kaupunginosassa. **Senioritie 3, puh. 0500 260 015**

KIVIPURO RY

Kivipurokoti on hyvä ratkaisu tilanteeseen, jossa iän tuoma toimintakyvyn lasku, turvattomuus tai yksinäisyys tekevät asumisesta vaikeaa. Kivipurossa yhteisöllisen asumisen tukena ovat ateriapalvelu ja kotihoidot. Myös tarjolla oleviin ryhmiin osallistuminen on mahdollista. Kivipuro ry:llä on Seinäjoella 3 kohdetta, jotka ovat suunnattu senioriasunnoiksi:

Katajakoti (Ruukintie 76)

Tammikoti (Tammikuja 11)

Kuusikoti (Tammikuja 13)

Puh. 06 4200 400

VANHUSTENKOTI- YHDISTYKSET

Nurmon Vanhustenkotiyhdistys ry

Nurmon vanhustenkotiyhdistyksellä on Nurmon Teponttiellä 23 rivitaloasuntoa. Lisäksi yhdistys omistaa Hyllykalliokodin ja Onnelan ryhmäkodin, joissa Seinäjoen kaupunki on vuokralla. Teponttien rivitalot ovat kooltaan 32–56 m². **Lakeuden isännöinti Oy, puh. 06 414 9520**

Peräseinäjoen

Vanhustenkotiyhdistys ry

Peräseinäjoen vanhustenkotiyhdistys vuokraa Veteraanitiellä viihtyisiä, esteettömiä ja turvallisia asuntoja ikääntyneille. Kooltaan asunnot ovat 25–36 m² kokoisia. Pitkät yhdyskäytävät mahdollistavat lenkkeilyn sisätiloissa huonommassakin säässä, lisäksi talon yhteiset tilat luovat kodikkuutta ja mahdollistavat yhteiselle kokoontumiselle. Rauhallinen sijainti palveluiden ääressä. Ruokapalvelu järjestetään ryhmäkodin yhteydessä ja tarvittaessa kotihoidon palveluja voi tiedustella E-P:n Hyvinvointialueelta.

Heikki Ruohoniemi, puh. 050 327 5478

Pasi Koivula, puh. 040 551 1096

Ylistaron Vanhustentukiyhdistys ry

Ylistaron Vanhustentuki ry:llä on rivitaloasuntoja Tonavanrannalla sekä Ylistuvalla. Ylistuvan senioriasunnoissa asutaan tuetusti ja yhteisöllisesti. Tarjolla on viihtyisiä ja turvallisia vuokra-asuntoja, joissa esteettömyys on huomioitu. Asuntojen ulkopuolella kulkee yhdyskäytävä, jota pitkin voi lenkeillä huononkin sään aikana. Käytävissä ovat myös talon yhteiset oleskelu- ja ruokailutilat, jossa arkipäi-

visin on tarjolla lounas. Yhteisissä tiloissa voit kiireettömästi seurustella muiden asukkaiden kanssa. Asukkaiden käytössä on yhteisauna. Kotihoidon palveluja voi tiedustella E-P:n Hyvinvointialueelta. **Hannu Tuuri, puh. 040 555 4510**

SAGA LAKEUDENLINNA

Saga Lakeudenlinna tarjoaa seniorille asumista, palveluita ja turvallisuutta tyylikkäässä ympäristössä. Palvelutalo sijaitsee keskeisellä paikalla Seinäjoen keskustassa palveluiden äärellä. Palvelutalo (=senioriesitys) mahdollistaa itsenäisen elämän kodinomaisessa ja aktiivisessa ympäristössä, jossa on saatavilla monipuolisesti palveluita. Palvelutaloista löytyy myös runsaasti saman ikäistä seuraa ja tutustumista helpottaa asukkaiden yhteinen harrastus- ja kulttuuritoiminta. **Kutojankatu 6, puh. 050 595 3828**

KOMIAKULMA

Mainiokodit Komiakulma sijaitsee Seinäjoella vanhan Citymarket liikekeskuksen vastapäätä. Asuinalue on esteetön, monimuotoinen, puisto-omainen ja viihtyisä kortteli. Komiakulman palveluasuminen (=senioriesitys) on normaalia vuokra-asumista ilman huolta, palvelut löytyvät tarvittaessa läheltä. Apua löytyy esimerkiksi asunnon puhtaanapitoon tai päivittäiseen aterian valmistamiseen, lisäksi tarpeen vaatiessa apua saa vaikkapa ulkoiluun tai peseytymiseen. Komiakulma tarjoaa asukkaille mahdollisuuden viettää aktiivista ja viihtyisää elämää erilaisissa elämäntilanteissa. **Pirkkalankatu 3, puh. 040 167 8031**

KAAVOITUS

Seinäjoen kaupungin kaavoitus tekee muun muassa kaupunkisuunnittelua. Tyypillisimmillään kaupunkisuunnittelu on alueiden, korttelien, tonttien sekä tie- ja viherverkoston suunnittelua. Siihen sisältyy tonttien käyttötarkoitusten, rakennusten sijoittelun ja rakennusoikeuden sekä kerrosluvun määrittelyä.

Seinäjoen kaupungin kaavoituksessa työskentelevät henkilöt ovat tavoitettavissa toimistolla ajanvarauksella.

Puh. 06 416 2111 (vaihte)

Käyntiosoite

Seinäjoen kaupunki
kaupunkisuunnittelu
ja kaavoitus
Kirkkokatu 6,
60101 Seinäjoki

Postiosoite

PL 215, 60101 Seinäjoki

Sähköposti

kaavoitus@seinajoki.fi

SEVAS
SENIORIKODIT

Vuokra-asuntoja
Seinäjoelta

Sevas Kodit Oy

Matti Visannin kuja 10
puh. 06 420 3311
vuokraus@sevas.fi

POHDITTAVAA...

Meidän jokaisen asumistarpeet muuttuvat iän karttuessa. Usein ikääntyminen lisää tarvetta esteettömyydelle, turvallisuudelle ja arjen helppoudelle. Siksi asumisen vaatimukset ja toiveet kannattaakin miettiä etukäteen. Näin saat tuntea voivasi vaikuttaa elämäsi, vaikka kunto heikentyisikin.

**Olisiko nyt aika
pysähtyä miettimään,
miten minä haluan asua,
kun ikäänny?**

**Kirjaa toiveitasi ja ajatuksiasi,
koska niillä on tapana toteutua...**

